

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-13

Ärendenummer SMF-2025-00072

Handläggare

Johan Silfwerin

Telefon: 031-368 23 47

E-post: johan.silfwerin@stadsmiljo.goteborg.se

Fördelning av centrala medel för enkelt avhjälpna hinder (EAH) 2025

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden godkänner förslag till fördelning av medel för enkelt avhjälpna hinder (EAH) 2025.

Sammanfattning

Plan- och bygglagen fastslår att publika lokaler och allmänna platser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler (publika lokaler) dit allmänheten har tillträde, ska alltid avhjälpas om hindret, med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna, är enkelt att avhjälpa.

Arbetet med enkelt avhjälpna hinder kräver resurser både för inventeringsarbetet och för att åtgärda de hinder som finns.

I budget för 2025 har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner kronor för undanröjandet av enkelt avhjälpna hinder. Stadsmiljönämnden har fått i uppdrag att ansvara för fördelningen av dessa medel.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att medel fördelas till äskande förvaltningar enligt nedan:

Stadsbyggnadsförvaltningen	1 000 000	kronor
Idrotts- och föreningsförvaltningen	198 000	kronor
Stadsmiljöförvaltningen	5 000 000	kronor
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	520 000	kronor
Demokrati och medborgarservice	67 700	kronor
Socialförvaltningen Sydväst	450 000	kronor
SUMMA	7 235 700	kronor

Stadsmiljöförvaltningens förslag till fördelning innebär att 2 764 300 kronor kvarstår att fördela under 2025. Möjlighet att äska om dessa medel kommer att ges i en andra ansökningsomgång

Bedömning ur ekonomisk dimension

De medel som avsatts bidrar till att enkelt avhjälpna hinder blir undanröjda och att besökaren får information om stadens publika lokalers och allmänna platser tillgänglighet. Medlen ökar möjligheterna för förvaltningarna att fokusera på arbetet med enkelt avhjälpna hinder. Att inte undanröja enkelt avhjälpna hinder kan innebära att staden anmäls, vitesföreläggs och krävs på högre kostnader än om hindren åtgärdats från början.

I budget för 2025 har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner kronor för undanröjandet av enkelt avhjälpna hinder.

Stadsmiljöförvaltningens förslag till fördelning innebär att 2 764 300 kronor kvarstår att fördela under 2025.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Arbetet med enkelt avhjälpna hinder bedöms ha en positiv inverkan på människors möjlighet till delaktighet i staden. Göteborg ska vara en tillgänglig och användbar stad för alla. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har blivit svensk lag och ligger till grund för den nya funktionshinderpolitiken. Arbetet med enkelt avhjälpna hinder bidrar till ett samhälle som är inkluderande och tillgängligt vilket skapar förutsättningar för delaktighet, självständighet, jämlikhet och jämställdhet. Undanröjande av enkelt avhjälpna hinder är en viktig strategi i stadens ”Program för full delaktighet”. Tillgänglighetsarbetet gagnar inte bara personer med funktionshinder utan även andra människor som av andra orsaker har svårt med exempelvis rörlighet, till exempel människor med barnvagnar, äldre eller tillfälligt skadade.

Bilagor

1. Stadsbyggnadsförvaltningen *Äskande kommuncentrala medel för EAH (äskande daterat 2025-02-13)*
2. Idrotts- och föreningsförvaltningen, *Äskande kommuncentrala medel för EAH (äskande daterat 2025-02-14)*
3. Stadsmiljöförvaltningen *Äskande kommuncentrala medel för EAH (äskande daterat 2025-02-25)*
4. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen *Äskande kommuncentrala medel för EAH (äskande daterat 2025-02-28)*
5. Demokrati och medborgarservice *Äskande kommuncentrala medel för EAH (äskande daterat 2025-02-28)*
6. Socialförvaltningen Sydväst *Äskande kommuncentrala medel för EAH (äskande daterat 2025-02-28)*
7. Förslag till fördelning

Ärendet

Arbetet med enkelt avhjälpna hinder kräver resurser både för inventeringsarbetet och för att åtgärda de hinder som finns. Inför 2025 har kommunfullmäktige avsatt 10 miljoner kronor för undanröjandet av enkelt avhjälpna hinder och stadsmiljönämnden har tilldelats ansvaret att fördela medlen.

Beskrivning av ärendet

Plan- och bygglagen fastslår att publika lokaler och allmänna platser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler (publika lokaler) dit allmänheten har tillträde ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas. Publika lokaler är lokaler, eller delar av lokaler, dit allmänheten har tillträde och kan vara både offentliga och privat ägda lokaler.

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas. Allmänna platser kan exempelvis vara en gata, ett torg eller en park och är angiven som allmän plats i detaljplanen.

Boverkets definition av vad enkelt avhjälpna hinder kan vara är bland annat; mindre nivåskillnader, höga trösklar, tunga dörrar, dålig belysning, dålig ljudmiljö, bristande kontrastmarkeringar, bristande skyltning, avsaknad av ledstänger och bristande utformning av balansstöd.

Sedan början av 2000-talet bedrivs i staden ett arbete att inventera publika lokaler och delar av den allmänna platsmarken för att identifiera enkelt avhjälpna hinder, åtgärda dessa och informera allmänheten om tillgänglighetsnivån via tillgänglighetsdatabasen (TD). Efter utförd inventering tas åtgärdsrapporter fram (från TD). Undanröjandet av hinder kan därefter genomföras direkt eller planeras in i byggnadens ordinarie underhållsplan.

Förutsättningarna för inventering och undanröjandet av enkelt avhjälpna hinder skiljer sig åt mellan lokaler och allmän platsmark. Tillgänglighetsdatabasen är i första hand ett verktyg för inventering av lokaler vilket gör att inventeringen av allmän platsmark i verktyget blir lite mer komplicerat. Vidareutveckling för att anpassa TD till allmän platsmark pågår.

Fördelning av medel för enkelt avhjälpna hinder 2025

För 2025 finns 10 miljoner kronor i kommunfullmäktiges budget avsatta för undanröjandet av enkelt avhjälpna hinder. Stadsmiljönämnden tilldelades uppdraget att fördela medlen.

De kriterier som varit utgångspunkt för fördelning av medel är samma kriterier som användes av dåvarande fastighetsnämnden när fördelningen av kommuncentrala medel för enkelt avhjälpna hinder var deras uppdrag. Kriterier enligt nedan fastställdes på fastighetsnämnd den 3 februari 2020.

- Medlen kan finansiera undanröjandet av EAH på frekvent använd allmän platsmark där det ger störst effekt för stadens invånare och besökare.
- Medlen kan finansiera inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen.

- Medlen kan finansiera strategiskt EAH-arbete och arbete som syftar till att utveckla rutiner och andra förbättringsarbeten för att minimera uppkomsten av nya EAH.

En redovisning kring medlens användande ska rapporteras i respektive förvaltnings årsrapport för 2025. Medel som inte används under 2025 ska åter till kommunstyrelsen. Inkomna äskanden redovisas nedan.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Äskande

Stadsbyggnadsförvaltningen ansöker om 1 000 000 kr för att genomföra tillsynsbesök på strategiska platser i staden.

Bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningens har i sin roll som tillsynsmyndighet inget direkt ansvar för undanröjandet av enkelt avhjälpa hinder. Genom sin tillsyn har förvaltningen dock en påverkan på aktörer med ansvar för tillgängligheten till allmän platsmark och publika lokaler. Medel till utökad tillsyn bedöms leda till undanröjande av enkelt avhjälpta hinder såväl som till en minimerad uppkomst av nya hinder. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att stadsbyggnadsförvaltningens äskande vid behov bör prioriteras lägre än äskanden som direkt uppfyller de kriterier som ställts upp för fördelandet av medlen.

Stadsmiljöförvaltningens förslag till fördelning innebär dock att en prioritering ej behöver göras.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att stadsbyggnadsförvaltningen bör beviljas medel för åtgärder till ett belopp om 1 000 000 kr.

Idrott- och föreningsförvaltningen

Äskande

Idrott- och föreningsförvaltningen ansöker om 198 000 kr för inventerings- och publiceringsarbete i tillgänglighetsdatabasen avseende ett antal av de idrottsanläggningar som upprätthålls av förvaltningen.

Bedömning

Idrott- och föreningsförvaltningens ansökta inventerings- och publiceringsarbete avser delvis mark som inte är planlagd som allmän plats. En av förutsättningarna för enkelt avhjälpta hinder är att hindren finns på mark som i en detaljplan regleras som allmän plats. Stadsmiljöförvaltningen har i kriterierna för fördelningen dock inte definierat att medel för just inventerings- och publiceringsarbete måste omfatta allmän plats.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att idrott- och föreningsförvaltningen bör beviljas medel för samtliga inventerings- och publiceringsåtgärder till ett belopp om 198 000 kr.

Stadsmiljöförvaltningen

Äskande

Stadsmiljöförvaltningen ansöker om 8 783 000 kr för avhjälpande av hinder såväl som inventerings- och publiceringsåtgärder för ett antal av de anläggningar som upprätthålls av förvaltningen.

Exempel på åtgärder är överbryggning av nivåskillnader vid trappor samt tillgänglighetsanpassning av gångvägar och friluftsanläggningar.

Bedömning

En av förutsättningarna för enkelt avhjälpade hinder är att hindren finns på mark som i en detaljplan regleras som allmän plats. Flera av stadsmiljöförvaltningens åtgärder för avhjälpande av hinder berör icke planlagd mark. Exempelvis åtgärder i Slottsskogen och på Stora Amundön. Dessa åtgärder bedöms inte utgöra avhjälpande av enkelt avhjälpade hinder så som det definieras av Boverket. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att stadsmiljöförvaltningen inte bör beviljas medel för dessa åtgärder.

Därtill bedöms flera av stadsmiljöförvaltningens åtgärder kunna omhändertas inom ramen för stadsmiljöförvaltningens investeringsverksamhet. Exempelvis tillgänglighetsanpassning av gångvägar till hållplatser samt anläggandet av nya gångstråk vid Fotbollsvägen. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att stadsmiljöförvaltningen inte heller bör beviljas medel för dessa åtgärder.

Stadsmiljöförvaltningens övriga åtgärder på allmän platsmark bedöms däremot utgöra avhjälpande av enkelt avhjälpade hinder. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att stadsmiljöförvaltningen bör beviljas medel för dessa åtgärder.

Stadsmiljöförvaltningens ansökta inventerings- och publiceringsarbete avser delvis mark som inte är planlagd som allmän plats. En av förutsättningarna för enkelt avhjälpade hinder är att hindren finns på mark som i en detaljplan regleras som allmän plats.

Stadsmiljöförvaltningen har i kriterierna för fördelningen dock inte definierat att medel för just inventerings- och publiceringsarbete måste omfatta allmän plats.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer därför att stadsmiljöförvaltningen bör beviljas medel för inventerings- och publiceringsåtgärder.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer sammantaget att stadsmiljöförvaltningen bör beviljas medel för 12 av 20 åtgärder till ett belopp om 5 000 000 kr.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Äskande

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen ansöker om 995 000 kr för undanröjande av hinder i och i anslutning till ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen.

Exempel på åtgärder är utförandet av ljusanpassningar, anpassning av fast inredning, tillgänglighetsanpassning av entré och tillgänglighetsanpassning av utomhusytor.

Bedömning

Flera av äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens åtgärdsförslag berörs i Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Ljusanpassningar och tillgänglighetsanpassning av entré, bedöms utgöra avhjälpande av enkelt avhjälpade hinder. Även anpassning av inredning genom tillförandet av en fast monterad bänk bedöms ligga inom ramen för vad som utgör

avhjälpande av enkelt avhjälptra hinder. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bör beviljas medel för dessa åtgärder

En av förutsättningarna för enkelt avhjälptra hinder är att hindret finns på mark som i en detaljplan regleras som allmän plats. Förvaltningens åtgärder för att utjämna marknivå samt för att tillgänglighetsanpassa gångväg avser kvartersmark. Åtgärdena bedöms därför inte utgöra avhjälpande av enkelt avhjälptra hinder och stadsmiljöförvaltningen bedömer att äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen inte bör beviljas medel för dessa åtgärder.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer sammantaget att äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bör beviljas medel för 9 av 11 åtgärder till ett belopp om 520 000 kr.

Demokrati och medborgarservice

Åskande

Demokrati och medborgarservice ansöker om 131 800 kr för avhjälpande av hinder i ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen.

Exempel på åtgärder är uppförande av universellt utformade skyltar, ljud- och ljuddämpande åtgärder samt inköp av tekniska hjälpmedel.

Bedömning

Sex av förvaltningens åtgärdsförslag berörs i Boverkets föreskrifter och allmänna råd. Universellt utformade skyltar såväl som ljud- och ljuddämpande åtgärder bedöms utgöra åtgärder som förbättrar lokalers tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att demokrati och medborgarservice bör beviljas medel för dessa åtgärder.

Avsaknad av skrivare för blindskrift, avsaknad av bildtelefonstationer samt avsaknad av informationsskylt bedöms däremot inte utgöra hinder så som det definieras av Boverket. Dessa åtgärder bedöms inte uppfylla de kriterier som ställts upp för fördelandet av medlen. Stadsmiljöförvaltningen bedömer att demokrati och medborgarservice inte bör beviljas medel för dessa tre åtgärder.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att demokrati och medborgarservice bör beviljas medel för 6 av 9 åtgärder till ett belopp om 67 700 kr.

Socialförvaltningen Sydväst

Åskande

Socialförvaltningen Sydväst ansöker om 450 000 kr för avhjälpande av hinder i ett antal av de lokaler som upprätthålls av förvaltningen.

Exempel på åtgärder är ljudanpassningar, installation av dörröppnare samt överbryggnin av nivåskillnader vid trösklar och trappor.

Bedömning

Samtliga av socialförvaltningen Sydvästs åtgärder bedömas utgöra åtgärder som förbättrar lokalers tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att socialförvaltningen Sydväst bör beviljas medel för ansökta åtgärder till ett belopp om 450 000 kr.

Förslag till fördelning

Av inkomna äskanden föreslår stadsmiljöförvaltningen att de centralt avsatta medlen för enkelt avhjälpna hinder fördelas enligt nedanstående tabell.

Förvaltning	Äskade medel (kr)	Förslag till beslut (kr)
Stadsbyggnadsförvaltningen	1 000 000	1 000 000
Idrotts- och föreningsförvaltningen	198 000	198 000
Stadsmiljöförvaltningen	8 783 000	5 000 000
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen	995 000	520 000
Demokrati och medborgarservice	131 800	67 700
Socialförvaltningen Sydväst	450 000	450 000
Summa	11 557 800	7 235 700

Tabell 1 - Sammanfattning äskade medel och förslag till fördelning av medel för 2025.

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att förslaget till fördelning av medel möjliggör att inventering och undanröjande av enkelt avhjälpna hinder i stadens publika lokaler och på allmän platsmark kan utföras.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden godkänner förslag till fördelning av centrala medel för enkelt avhjälpna hinder 2025.

Josefine Johansson
Avdelningschef,
Planering och investering

Anders Ramsby
Förvaltningsdirektör,
Stadsmiljöförvaltningen